

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 STOCKHOLM

Stockholm den 19 februari 2009

ANSÖKAN OM STÄMNING

Käranden:	1. Terry LeBlanc, Torgnyvägen 19 168 53 Bromma 2. Övriga käranden, se särskild företeckning (bilaga A).
Ombud:	Advokat Jan Södergren, J.Södergren Advokatbyrå AB, box 2104, 103 13 STOCKHOLM. Tel: 08-664 24 85, fax 08-664 24 86.
Svaranden:	Stockholm Gas AB, Lidingövägen 115, 115 77 STOCKHOLM
Rättens behörighet:	RB 10 kap 1 §
Saken:	Avtalsbrott

I egenskap av ombud för kärandena (nedan Gaskunderna) i enlighet med bifogade fullmakter får jag ansöka om stämning å Stockholm Gas (nedan GASAB) samt anföra följande.

1. Yrkanden

- 1.1. Gaskunderna yrkar att tingsrätten förbjuder GASAB att med stöd av punkten 8.1 i nu gällande 2003 års ”Allmänna avtalsvillkor för gas som konsument” (och

framtida motsvarande klausuler som träder i dess ställe), upphöra med gasleveranser till gaskunder med gällande avtal inom stadsdelarna Bromma och Enskede i Stockholm, under åberopande av påstådd bristande lönsamhet eller att de eljest anses vara mindre attraktiva jämfört med andra kunder i Stockholmsregionen.

- 1.2. Vidare yrkas att tingsrätten enligt 15 kap 3 § RB vid vite om 300 miljoner kronor omedelbart förbjuder GASAB att upphöra med leveranser av gas till Gaskunderna, till dess saken är slutligt avgjord. Fara föreligger i dröjsmål.
- 1.3. Vidare yrkas att tingsrätten förordnar att vite enligt 1.2. skall gälla även efter att dom avkunnats i målet.
- 1.4. Slutligen yrkas ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att preciseras.

2. Bakgrund

GASAB är ett helägt dotterbolag till AB Fortum Värme (nedan Fortum). Fortum är i sin tur samägt av Stockholms stad. GASAB har tagit över gasleveranserna i Stockholmsområdet. Denuntiation har skett till befintliga kunder och GASAB har således övertagit alla förpliktelser och rättigheter som tidigare följde av Fortum avtal med gaskunder (Bilaga 1). Det är – som framgår av brev tillställt undertecknat ombud från GASAB 2009-01-30 (Bilaga 2) - ostridigt att GASAB är bunden av ett av Fortum framtaget standardavtal från 2003 benämnt Allmänna avtalsvillkor för gas som levereras i ledning till konsument (Bilaga 3, nedan Avtalet). GASAB är bunden gentemot samtliga i här bifogad förteckning angivna kärandeparter att leverera gas i enlighet med villkoren i Avtalet.

3. Omständigheter

Den 6 maj 2008 skickade GASAB brev till 2600 av sina kunder i Enskede och Bromma att gasleveranserna i deras områden kommer att upphöra inom fem år (Bilaga 4). GASAB informerade vidare om att kunderna eventuellt måste agera inom ett år (Bilaga 5). Fortum hade emellertid så sent som i november 2007 – även avseende här berörda områden – aviserat och marknadsfört fortsatt gasleverans; dock att det skulle ske en successiv övergång till miljövänligare gaser (Bilaga 6).

GASAB medger att de har aviserat upphörandet, men bestrider att uppsägningar har skett (se Bilaga 2). Emellertid erbjuder GASAB vad som kallas för omställningsbidrag, vilket innebär att visst bidrag utges för att byta till annan energiform än gas (el, bergvärme, fjärrvärme etc). Bidraget täcker långt ifrån hela investeringen och är baserad på typ av befintlig anläggning och ålder. Gaskunderna tvingas således till en investering som de av olika skäl inte önskar göra.

Villkoret för att bidrag skall utgå är att kunderna tecknar avtal med GASAB före den 30 april 2009. Innebörden är att kunden blir utan båda gasleverans och omställningsbidrag, om avtal ej tecknas nämnda datum eller tidigare.

Det kan tilläggas att GASABs marknadsföring har varit mycket aggressiv. Inför julen 2008 uppmanades gaskunder att teckna avtal senast den 14/12, ”*så får du pengarna lagom till jul!*” (Bilaga 7). Det finns också vittnesmål om att handläggare på GASAB har givit muntlig information om att gasleveranser upphör den 30 juni för dem som inte tecknar avtal senast den 30 april (Bilaga 8).

4. Grunder

Ett fullföljande av det aviserade upphörandet av gasleveranser utgör främst avtalsbrott.

De bestämmelser i Avtalet som aktualiseras är punkten 8.1, som först slår fast att Avtalet skall gälla tillsvidare och beräknas vara giltigt under lång tid. Därefter anges att ”särskild grund” skall föreligga vid uppsägning från leverantör (här bortses naturligtvis från leverantörens rätt att säga upp avtalet grundat på en enskild kunds avtalsbrott). Det kan inte råda någon tvekan om att begreppet ”särskild grund” måste tolkas mycket snävt vid uppsägning från leverantören.

GASAB hävdar bristande lönsamhet i vissa delar av nätet som grund för den aviserade uppsägningen samt att detta utgör ”särskild grund”. M.a.o. menar GASAB att det utgör ”särskild grund” att välja bort en liten del ”mindre attraktiva kunder” inom en region, med vilka GASAB idag har befintliga avtal.

Gaskunderna menar att diskriminering av mindre attraktiva kunder på energiförsörjningsområdet inte kan utgöra särskild grund, särskilt inte tolkat i ljuset av grunderna för tvingande lagstiftning på energiförsörjningsområdet gällande konsumenter.

För det första har Avtalet generellt stora likheter med elleverantörernas standardavtal, vilket har utformats i samarbete med Konsumentverket, EL 2004 K. Elavtalet saknar helt bestämmelse om leverantörens rätt att säga upp avtalet med hänvisning till ”särskild grund”. Inte heller Ellagen (1997:857) innehåller någon bestämmelse i detta hänseende. Detsamma gäller Naturgaslagen och Naturgasförsörjningsdirektivet.

Det skall tilläggas att GASAB hävdar att Avtalet är framförhandlat och godkänt av Konsumentverket. Efter kontroll har det emellertid visat sig att detta inte är korrekt.

Det saknas således vägledning för tolkning av begreppet ”särskild grund”. Det förhållandet att närliggande tvingande lagstiftning saknar bestämmelser om uppsägning talar starkt för att möjligheterna för leverantör att vägra leverans till mindre attraktiva kunder inom samma stad eller område, är mycket begränsade.

”Särskild grund” är därtill mycket vagt i sig självt. Det får stor betydelse för tolkningen av Avtalet att det är framtaget av GASABs företrädare. Av 10 § Avtalsvillkorslagen (1994:1512) följer att om innebörden av ett avtalsvillkor som inte varit föremål för individuell förhandling är oklar, skall det vid en tvist tolkas till konsumentens förmån. Därtill gäller den allmänna tolkningsregeln om att oklarheter i avtal drabbar dem som står för oklarheten.

Även grunderna för tvingande lagstiftning får – som antytts ovan - stor betydelse för tolkningen av bestämmelserna i Avtalet. Det är främst Naturgaslagen (2005:403) och förändringar i denna under 2006 (2006:646) samt det underliggande s.k. naturgasförsörjningsdirektivet från EU (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 98/30/EG) som får betydelse i tillämpliga delar. Stockholm Gas är redan bunden av dessa regler i de fall där naturgas redan nu distribueras (exempelvis i Hammarby Sjöstad).

Härtill skall läggas det sätt på vilket Stockholm Gas upphör att leverera. Enbart två mindre områden berörs – enbart 3 % av konsumenterna i Stockholm med omnejd. Enligt vad Stockholm Gas självt uppger sker nedläggningen vid långa nätsträckor med glest mellan kunderna, som till allra största delen bor i småhus. Enligt vad Gaskunderna har erfårit upphör inte leveranserna till samtliga fastigheter ens inom avvecklingsområdena.

Skälet till upphörandet av leveranser är således att vissa kunder är mindre attraktiva i lönsamhetshänseende. Den bakomliggande tvingande lagstiftning som generellt gäller för energiförsörjning till konsument ger inte utrymme för sådan särbehandling av vissa kunder, med vilka GASAB är avtalsrättsligt bundna idag.

I andra sammanhang har lagstiftaren tvärtom talat om risker för att konkurrerande företag (i vissa situationer) bygger ledningar till särskilt attraktiva kunder och att ”*investeringar i överföring till mindre attraktiva kunder hotas*” (prop. 2005/06:158, Åtgärder för att stärka kundernas ställning på energimarknaden m.m, s. 50; d.v.s. förarbetena till lagen som bl.a. implementerade EU:s gasförsörjningsdirektiv). Detta vill lagstiftaren motverka och den vidare innebörden härav är naturligtvis att lagstiftaren inte önskar en sådan särbehandling som Stockholm Gas avser att genomföra i Stockholmsområdet.

Det torde därför vara uppenbart att leveransvägran avseende en liten del ”mindre attraktiva kunder” inom regionen inte kan anses utgöra ”särskild grund” för uppsägning av befintliga avtal. Ett fullföljande av de aviserade uppsägningarna skulle därvid utgöra ett avtalsbrott.

Med beaktande av den osäkerhet den av GASAB skapade situationen medför för enskilda personers energiförsörjning, är det uppenbart att Gaskunderna har ett befogat intresse att få frågan om den aviserade uppsägningens lag- och avtalsenlighet prövad i detta skede.

5. Vite

Denna talan ligger till sitt innehåll så nära en förbudstalan att förordnande om säkerhetsåtgärd enligt 15 kap 3 § RB kan meddelas (jfr. exempelvis NJA 1991 s. 200).

Eftersom GASAB har aviserat att avstängning kommer att ske i en nära förestående framtid samt redan den 1 juli 2009 för dem som inte antar GASABs erbjudande, föreligger naturligtvis fara i dröjsmål. För dem är situationen närmast att betrakta som akut. Det kan således skäligen befäras att GASAB avser hindra utövningen av Gaskundernas avtalsrättsliga rätt till leverans av gas.

Vitesbeloppet måste i förevarande fall sättas högt. Föreläggandet avser att tillgodose ett betydelsefullt samhällsintresse som berör många personer, nämligen en trygg och uthållig energiförsörjning. Vitet måste också sättas så högt att det i realiteten verkar för att föreläggandet efterlevs. I detta hänseende skall inte enbart beaktas att det är fråga om ett stort bolag med hög omsättning som i realiteten har en monopolställning på marknaden. Det skall även beaktas att detta i sig ingår i en koncern där ett än större bolag på energiförsörjningsmarknaden är huvudaktör tillsammans med Stockholms stad.

Vitet bör därför inte understiga 300 miljoner kronor.

6. Bevisning

Gaskunderna hemställer om anstånd med att inge bevisuppgift till svaromål inges, då behovet av bevisning lättare kan överblickas. Dock åberopas här ingivna handlingar i den mån dess innehåll är tvistiga. Beträffande innehållet i bilaga 8 kommer annan och mer omedelbar bevisning inges försåvitt uppgiften visar sig tvistig.

Stockholm som ovan

Jan Södergren